

Gruppearbejde

Hvorfor handler det om meget mere end det faglige produkt?

Symposium
13. juni 2025

Autoriseret psykolog Marie Linde Husby

 Studenterrådgivningen

A photograph of a paved path winding through a lush forest. Sunlight filters through the dense canopy of green trees, creating long, dappled shadows on the path and the surrounding grass. The scene is peaceful and inviting, with a warm, golden light on the left side of the frame.

Velkommen til Symposion!

‘Hvorfor handler gruppearbejde om så meget mere end det faglige produkt?’

Husk at få lyden sat rigtig til..

Velkommen

”Symposion” er for alle studievejledere på tværs af sektorer og geografi!

Vi optager! Kan findes igen på vidensunivers for studievejledere srg.dk –og vi sender opfølgning

Form og forløb: skriv spørgsmål i chatten så inddrager jeg spørgsmål undervejs.

Dagens program

Hvad er på spil i gruppearbejde?

En socialpsykologisk forståelse af gruppearbejde
Grundlag for det konstruktive samarbejde

Erfaringer og samarbejder

Hvad er der på spil i
gruppearbejde?

EVA's rapport om *Gruppearbejde på de videregående uddannelser*

70 % af de studerende oplever i meget høj eller i høj grad et **tilhørsforhold til deres studiegruppe**, mens markant færre oplever det i forhold til fx deres hold eller årgang

For mange er grupperne det **primære sociale fællesskab** på uddannelsen

*Dermed bliver de studerendes **kompetencer til at etablere og fastholde velfungerende gruppesamarbejder særdeles betydningsfulde**, både for deres faglige udbytte og sociale trivsel.*

Det kan ikke tages for givet, at alle studerende i samme grad behersker disse kompetencer ved studiestart, og det er derfor vigtigt, at uddannelserne på tværs af sektor sørger for at klæde de studerende på til og løbende understøtte dem i de former for gruppearbejde, som de forventes at anvende i de forskellige fag.

Hvad siger studerende til os?

*19,2% af vores studerende i almen rådgivning angiver,
at studiegrupperne bidrager til de problemer, de henvender sig med*

Frygt for eksklusion / stå alene i
fremtidigt gruppearbejde

At mangle støtte til at håndtere
problemer i gruppen

At præstere over for gruppen

Manglende tryghed i gruppen
og ved gruppedannelse

Være den der stikker ud

Gruppemedlemmer der ikke er
lydhøre over for andres input

Gruppemedlemmer der ikke dukker
op / lever op til aftaler

Forskelligt ambitionsniveau /
forskellige forventninger og tilgange

Udfordrende balance
mellem privat og fagligt

Der er så meget på spil i grupperne!

Gruppearbejde handler om meget mere end produktet –
mange studerende har enten for meget eller for lidt fokus på dette

Samarbejde er en disciplin i sig selv –
som de fleste ikke er klædt på til og kan have dårlige erfaringer med

Hvad er formålet? Konflikt mellem samarbejde og individuel bedømmelse

Grupperne skal rumme mere og mere forskellighed

En typisk udfordring

*Hvordan vejleder man **én** studerende, når det er **gruppen**, der har behov for hjælp?*

Egenrefleksion

*Hvad oplever du som **særligt vanskeligt** i vejledningen af studerende ift. gruppearbejde?*

*Har du et eksempel på, hvad der er **lykkedes godt** for dig i vejledningen af studerende ift. gruppearbejde?*

En socialpsykologisk forståelse af gruppearbejde

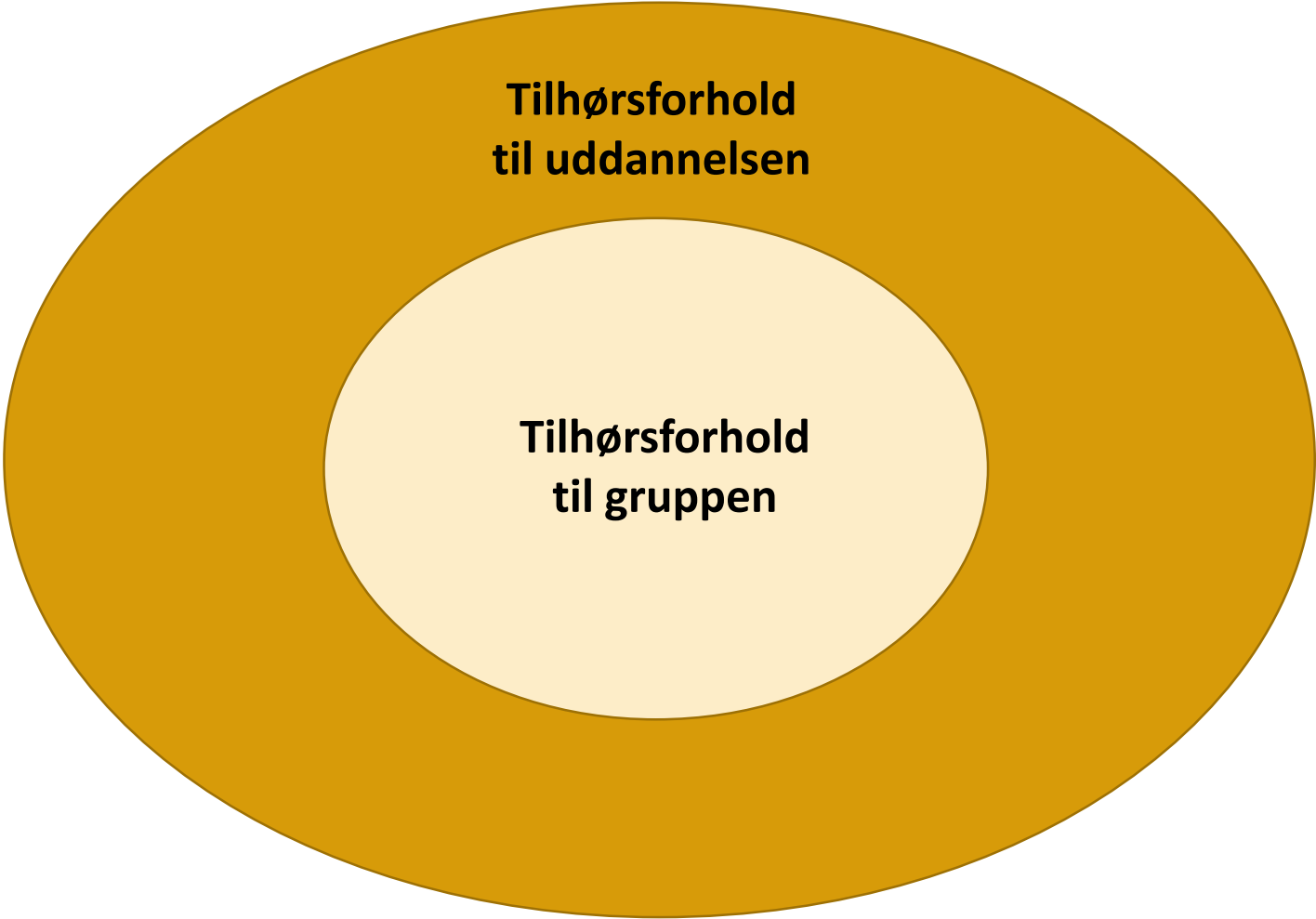

Mødet mellem studerende og uddannelsen

”Hører jeg til her?”
”Kan jeg lykkes her?”
”Hvad skal der til for at lykkes?”

**Tilhørsforhold
til uddannelsen**

**Tilhørsforhold
til gruppen**

Pejling efter tilhør

Socialt: **Vil de andre være sammen med mig?**

Kommer jeg til at stå alene?

Er jeg ligesom de andre?

Vil de andre arbejde sammen med mig?

Fagligt: **Er jeg klog nok?**

Opdager de andre, at jeg ikke er dygtig nok?

Hvad tænker mine undervisere om mig?

Hvad betyder det at indgå i gruppearbejde?

Har de andre respekt for sådan en som mig?

Studieevne: **Kan jeg finde ud af at studere?**

Kan jeg finde ud af at tage ansvar for min egen læring?

Kan jeg finde ud af selvstudie?

Hvordan hænger selvstudie og gruppearbejde sammen?

Den implicitte studerende?

Man skal have mange tætte venner på studiet

Det er vigtigt at have det

Man skal være (meget) social

Man skal skille sig ud på den fede måde – men også passe ind

Man skal være god til at samarbejde med alle

Man skal være miljøbevidst

De andre har styr på det, men jeg magter det ikke

Man skal være åben om sine udfordringer

Man skal deltage i undervisningen – men ikke være en stræber

Man skal forstå alt

Attributionsfejl

Fundamental attributionsfejl

I forsøget på at forstå andres eller egen adfærd, succes eller fiasko:

Overvurderer betydningen af individuelle egenskaber

Undervurderer betydningen af situationelle faktorer

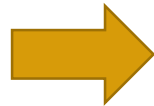

Social identitetsteori

Social kategorisering

Social identifikation

Social sammenligning

In-group (os)

Out-group (dem)

Ref. Tejfel & Turner, 1979

In-group out-group bias

Adfærd er anderledes over for in-group

Trækker sig fra dem, man ikke identificerer sig med
– også selvom man ikke har ordentligt kendskab til dem

Gruppedannelse

Udfordringer med gruppedannelse

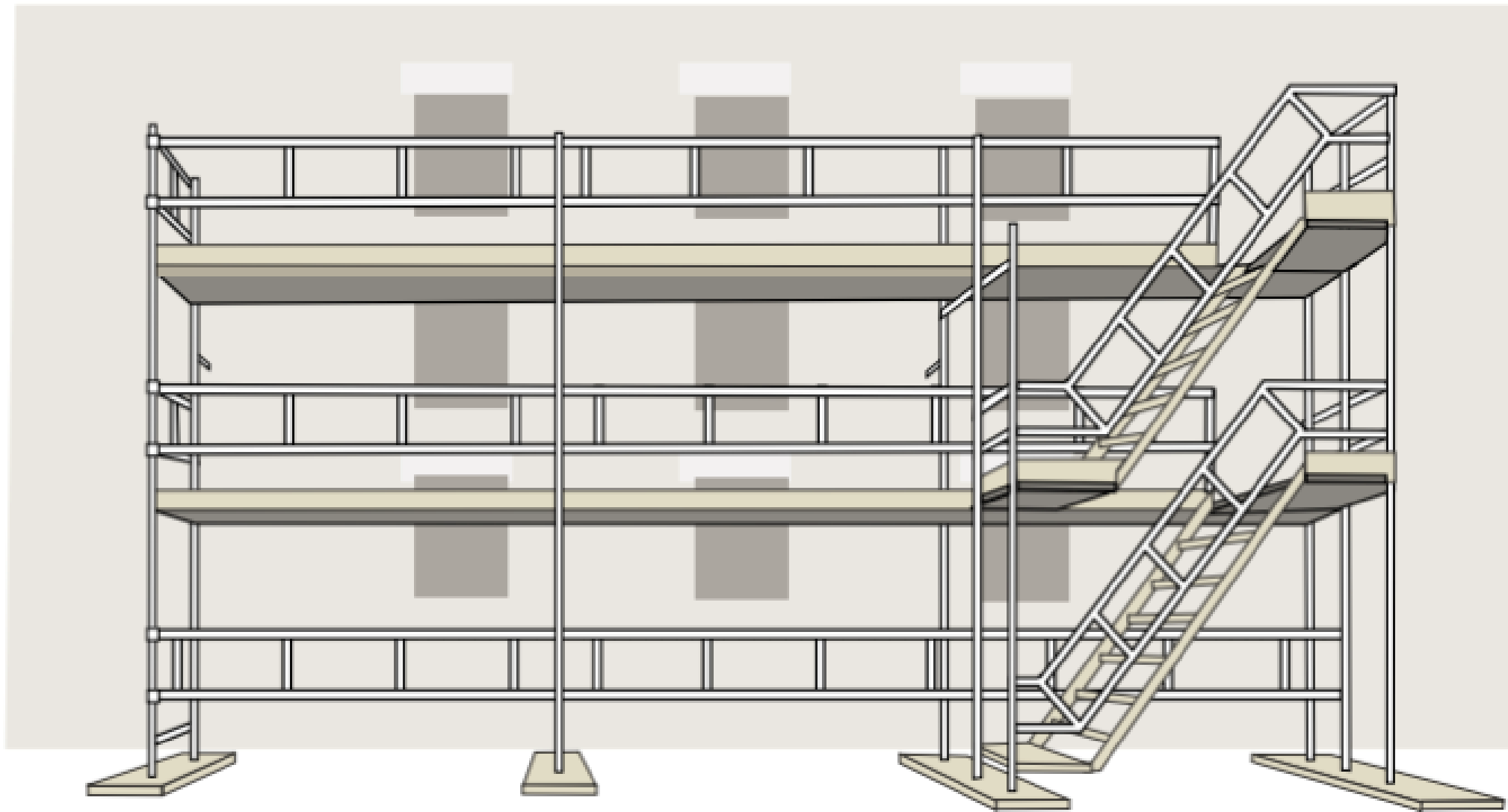
Ansvar	<i>Studerende er voksne mennesker og må kunne samarbejde?</i>
Stor opgave	<i>Det er en ressourcetung opgave</i>
Svær opgave	<i>Hvad er den rigtige løsning?</i>

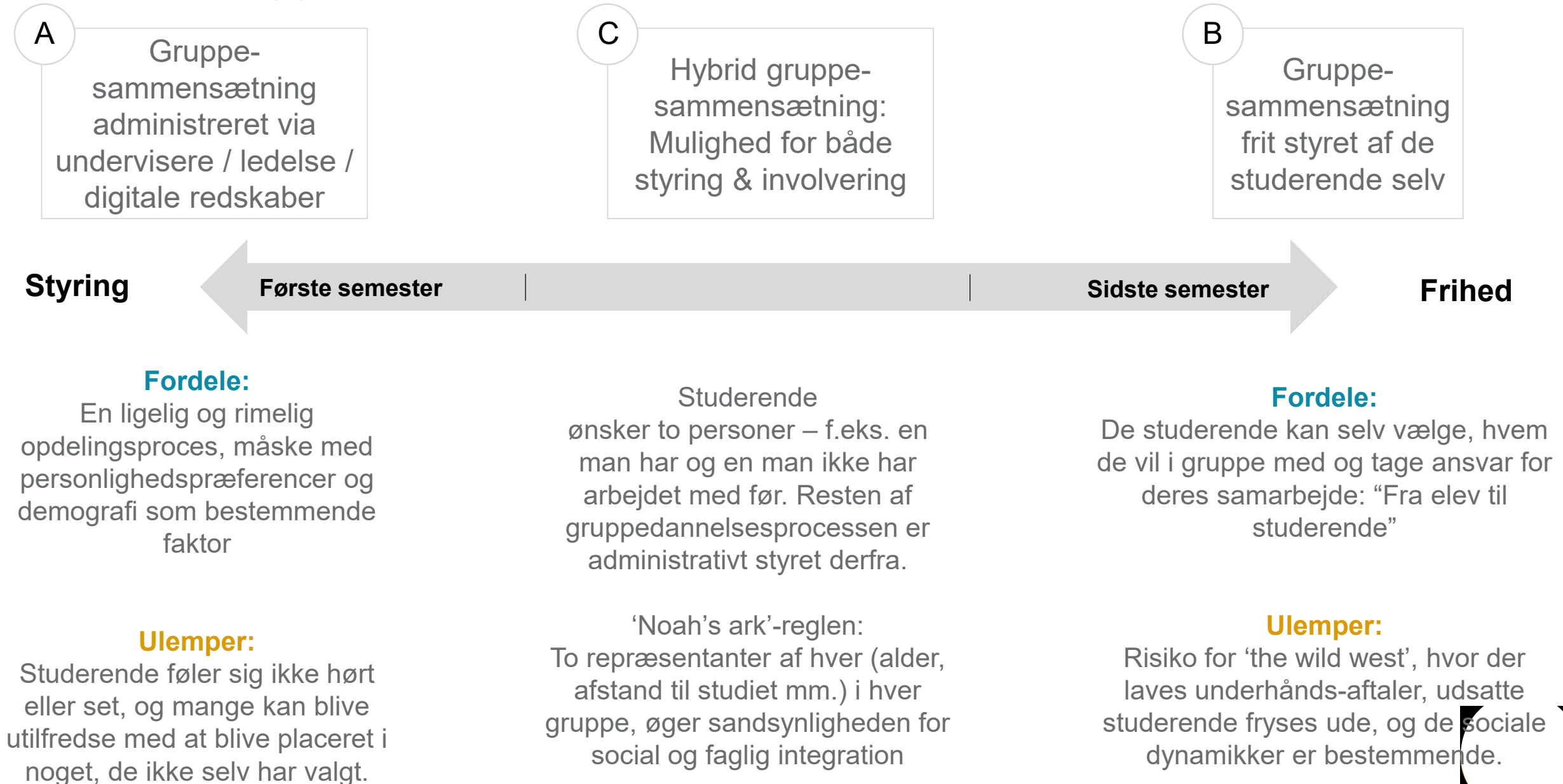
Uanset hvordan processen gribes an,
giver det udfordringer

Betydningen af stilladsering

Gruppedannelse – fra stram struktur til ustrukturert frihed

Opmærksomhed på overgange

Vi kan forvente en vis progression og udvikling i samarbejdskompetencer under uddannelsen, hvis vi i tilstrækkelig grad understøtter gruppearbejdet,

MEN...

Betydningsfulde eller kritiske overgange kan betyde behov for mere stilladsering

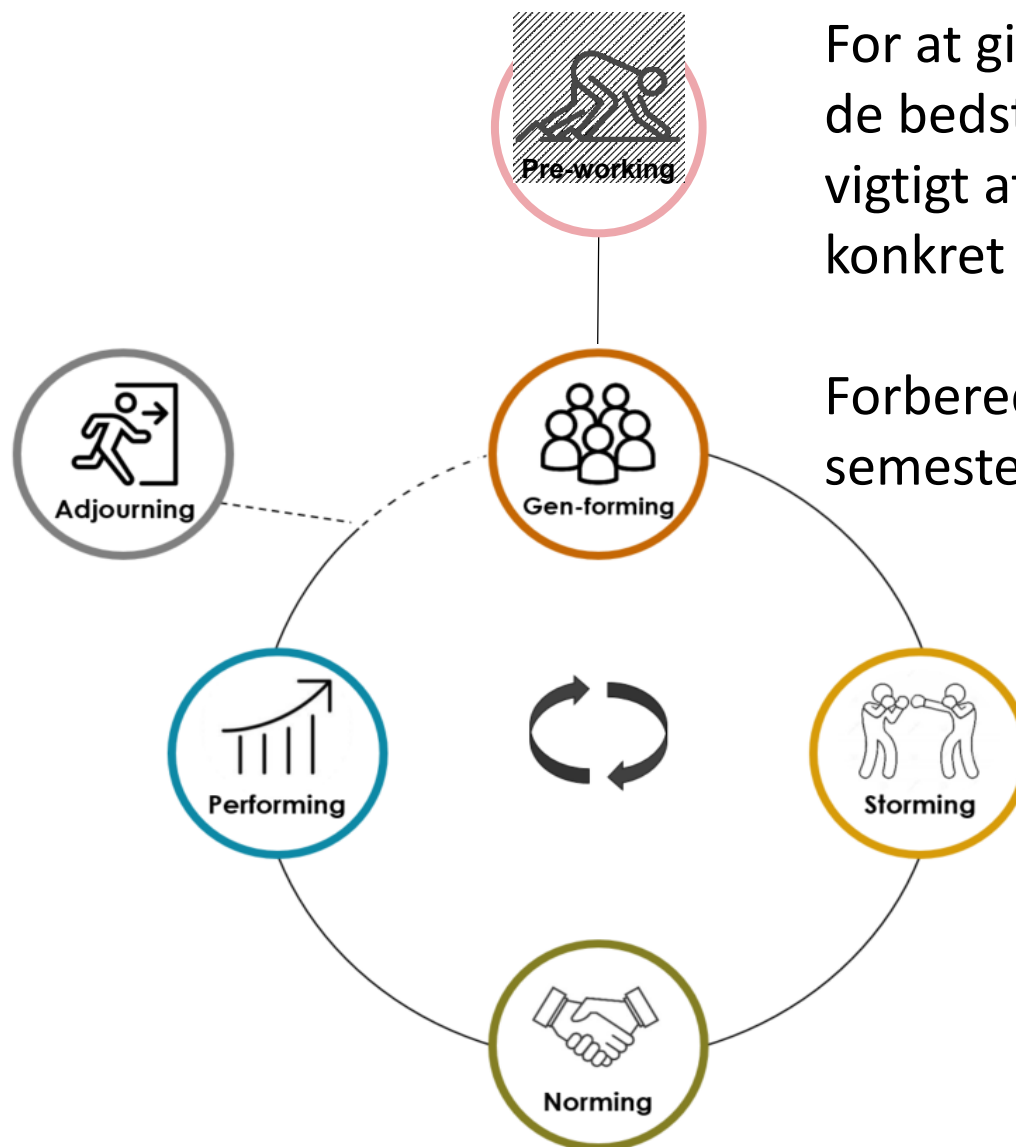

**Hvad er den bedst mulige proces – med timing på
uddannelsen, projektform, kultur på holdet mv.
in mente?**

Velvidende, at der vil være ulemper uanset hvad

Forberedelse på gruppedannelse

For at give sig selv og studiegruppen de bedste forudsætninger er det vigtigt at forberede sig – mentalt og konkret

Forberedelserne kan ændre sig fra semester til semester

Fokus på rammer og kontekst

Kommunikation til studerende

Hvad er konteksten for det specifikke gruppearbejde?
Hvad betyder timing på uddannelsen, typen af fag og eksamen, omfang mv. for gruppearbejdet?

Studerende med SPS-støtte kan have brug for hjælp til at se ligheden mellem forskellige projekter

Studerendes rolle

Ved hvert projekt reflektere over, hvad rammer og kontekst har haft af betydning for, hvad de har kunne bidrage med og været udfordret af i gruppearbejdet

Når gruppearbejdet går i gang

Den (oplevede) afstand

Den jeg oplever, jeg er, og det jeg oplever, jeg kan

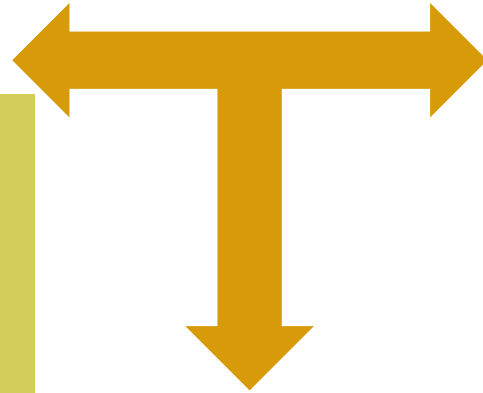
Den jeg oplever, jeg burde være, og det jeg burde kunne

Generelle mestringsstrategier

Sikkerhedsadfærd

Jeg dobbelttjekker altid en ekstra gang, inden jeg sender et udkast til feedback til de andre i gruppen – så jeg er sikker på, jeg sender noget ordentligt afsted.

Undgåelsesadfærd

Jeg kan ikke finde ud af at tage ordet i gruppen. Det er altid de samme, der siger noget klogt. Efter noget tid opgiver jeg.

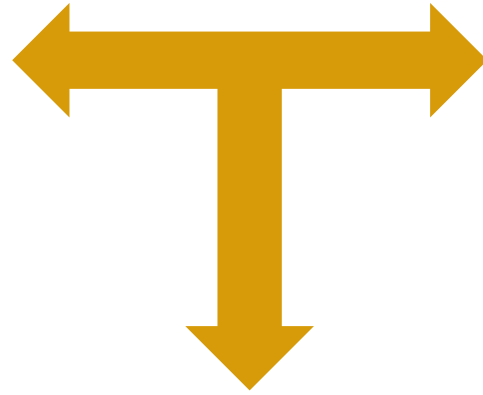
Udfordringsadfærd

Jeg synes, det er unfair, at det er mig, der bliver beskyldt for at ikke at have lavet noget, når der aldrig har været en klar aftale.

Mestringsstrategierne – set udefra

”Den perfektionistiske
og kontrollerende studerende”

”Den uengagerede
og dovne studerende”

”Den aggressive
og kontrære studerende”

Grundlag for et konstruktivt samarbejde

Forventningsafstemning

Gruppearbejde på studiet kan ruste studerende til samarbejde på arbejdsmarkedet – **MEN**

De skal lære det først

De have brug for hjælp til at forstå det ***situerede hvorfor og hvordan***

De kan mangle forståelse for, at det kan vække (ufarligt) ubehag

Studiegrupper mangler som oftest en leder at gå til

Gruppearbejde – italesæt hvad der er normalt og forventeligt

Reference: Bruce Tuckman

Der, hvor det ofte går galt...

Styrke:

Ærlige diskussioner
og sparring om
uenighed og
håndtering af
forskelligheder.

Udfordringer:

Studiegruppen skal
kunne turde at være
uenige sammen.
Ellers leder det ofte
til konflikter på lang
sig.

Forventningsafstemning – hvordan kan det hjælpe?

Tydeliggør det implicitte og uklare

Normaliserer

Danner grundlag for realistiske aftaler

Konfronterer potentielle udfordringer, mens der er overskud

Kan bruges til at tage bestik af virkeligheden ved genbesøg

Barrierer forventningsafstemning

Kan virke..

Akavet

Kunstigt

Overflødigt

Problemskabende

Konkretiseringens værdi

Hvad vil det sige at samarbejde?

Hvad vil det sige at være forpligtede over for hinanden?

Hvilken betydning og værdi har den enkelte for fællesskabet?

Hvad kan fællesskabet give den enkelte?

Hvad er vigtigt, når man kommunikerer i en gruppe?
Og hvordan?

Ekstra slides om konflikthåndtering

Konfliktmæglingens typiske (optimale) forløb

1) Nogle gange, kan der være behov for en mentor som en "konfliktmægler" – en objektiv tredjepart, som sørger for en styret dialog

2) Som oftest, mødes konfliktmægleren med hver part først, for at høre hver deres udgave af konflikten

3) Derefter mødes begge parter, sammen med konfliktmægler. Sætter rammen for, hvordan der snakkes sammen og håndhæver den struktur

4) Efter at have hørt på hinandens udlæg og forsøgt skabt forståelse, går man derefter mod at tydeliggøre, hvor man er uenige og enige.

5) Dette skal lede til, at parterne skal tale om forslag til næste skridt, med udgangspunkt i de områder, hvor de er enige

6) De studerendes skriver under på en fælles aftale for, hvordan de kommer videre sammen – og monitoreres tæt i perioden efter

Samtaleguide

4) Udfordrende

Vær handlingsorienteret
Kom med råd til forandring
Fokusér på formålet

3) Udforskende

Uddyb de studerendes problemstilli
Udforsk oplevelser, forsøgte løsninger,
mm.
Mediér en konstruktiv dialog

5) Meta-niveau

- Blive
bevidst om, hvilken
position, man er hoppet i.

- Gå i meta-niveau.
Italesætte, hvad du oplever,
og hvad det gør ved dig.

- Huske at komme
tilbage, når der har været
uheldige sammenstød /
samtaler

1) Støttende

Skab en god relation og trygt rum for
alle

Vær anerkendende, spørgende og
lyttende

Fokus på klare rammer for samtalen

2) Informativ

Spørg og få information fra de studerende
Del din viden og information om studiet
Opmærksom på opgave og grænser i rollen

Samtaleguide i 4 faser

4) Til slut, udfordre til handling

"Er der noget, vi mangler at tale om, eller har vi vendt det vigtigste?"

"Med alt det, vi har talt om, hvad kunne være et næste skridt, tror I?"

"Ud fra min erfaring og hvad jeg har hørt, vil jeg anbefale.."

3) Bliv ved med at spørge, og vent med at svare

"Hvornår kommer det særligt til udtryk?"

"Hvad har I allerede prøvet for at løse det?"

"Er der noget, I ikke har prøvet?
Hvad ville kunne hjælpe jer til at prøve det af?"

1) Start med at skabe klare rammer og formål

"Formålet med samtalen i dag er ...

- At vi bliver klogere på, hvad uenighederne handler om."
- "Og at vi finder en måde, I kan komme i mål med jeres projekt på (ikke at blive venner)"

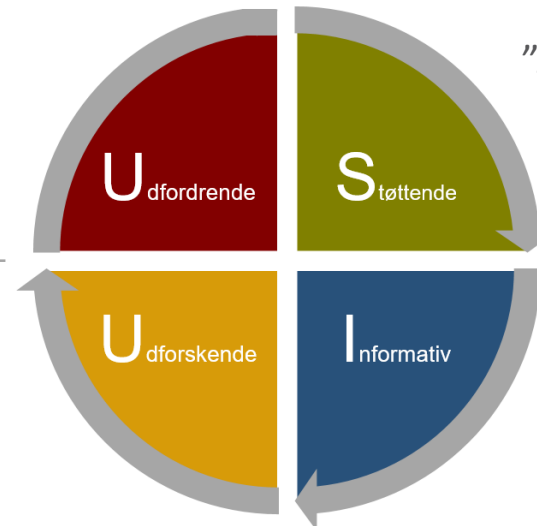
"Jeg kommer til at tage sætte rammerne og nogle regler for den her samtale. Måden vi griber det an på i dag.. Min rolle vil være at.."

2) Få information

"Hvad har I udfordringer med i samarbejdet – konkrete eksempler?"
(tematisk ikke personligt)

"Hvad har været medvirkende til, at udfordringerne er vokset?"

"Hvordan påvirker udfordringerne samarbejdet?"

Facilitator i en konfliktsituation

Rammer, rammer, rammer!

Grænser og forventningsafstemning

Alle i gruppen høres

Eksternalisere problemerne – undgå personificering

Evt. markeringer fra deltagere

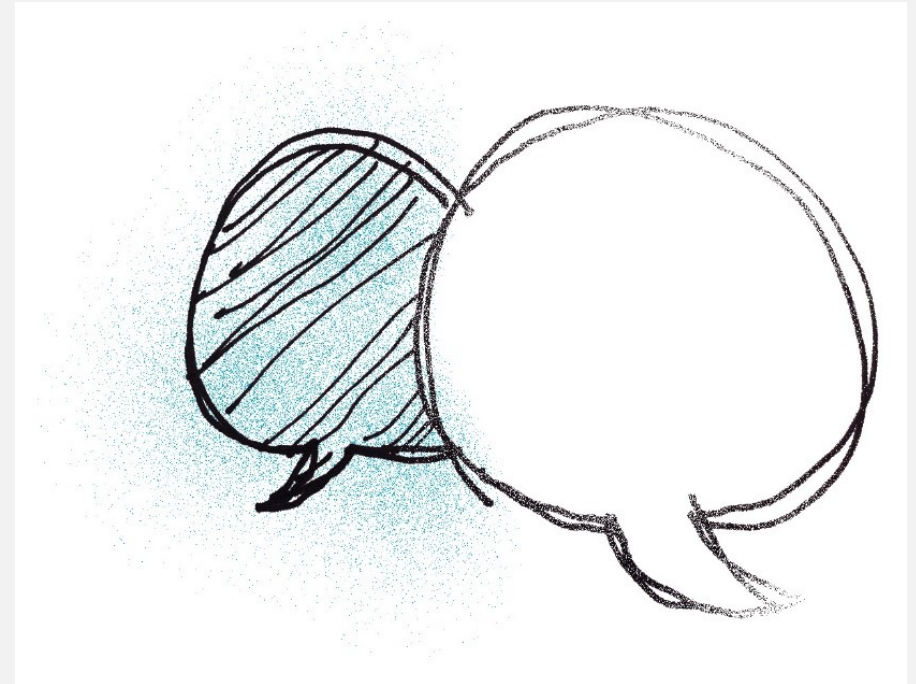
Facilitator i en konfliktsituation

Undgå bebrejdelser

Alle bliver på egen banehalvdel

Ingen sarkasme

Hold evt. pause

Facilitatorspørgsmål

Direkte opklaring: Hvorfor sker det?
Hvad mener du?

Indirekte opklaring: Betyder det, at..?

Omdirigering: Det er interessant, men det hører vist til et andet emne

Playback: Er det korrekt forstået, at..?

Facilitatorspørgsmål

Ledende: Hvilke andre muligheder kan der være?

Aktiverende: Hvad ellers?

Energigivende: Det er da super vigtigt, ikke?

Idéudviklende: Hvad med..?
Kunne man i stedet..?

Kommunikation

I konflikt er kommunikationen mere uklar

Obs på kropssprog

Obs på kontakt

”Tæl til ti..”

Undgå bebrejdelser og fortolkninger

Erfaringer og samarbejder

Uddannelsesledelse

Undervisere

Studerende

Studievejledning

Gruppearbejde

Integreres i intro- og studieforløbet; fokus på hvordan man arbejder og kommunikerer i gruppe

Udvalgte undervisere eller vejledere med særligt ansvar for gruppearbejde og håndtering af konflikter

Understøttes i undervisningen; skabe tid og rammer for at genbesøge kontrakt/forventningsafstemning

Generel plan (f.eks. håndtering af ekskluderede gruppemedlemmer), så det ikke bliver op til den enkelte underviser eller vejleder

Læringsmål – hvad understøttes på uddannelsen?

Hvad er særligt væsentligt, de studerende lærer i gruppearbejdet?

I hvilken grad skal de kunne det?

Hvor vanskeligt forventer I, det vil være for dem?

1-3

1-3

Kende til - Kunne - Beherske

Læringsmål	Relevans	Sværhedsgrad	Taksonomi

Gruppearbejde

Hvor meget forskellighed er for meget?

Hvilke forskelligheder lærer man noget af?

Hvad giver mening hvornår på uddannelsen?

Egenrefleksion

Hvad er dine muligheder som studievejleder på dit uddannelsessted for at understøtte studerendes gruppearbejde?

Til chatten:

Én opmærksomhed du tager med fra i dag?

Referencer

Dahlbæk, A. *Studiegruppen* (2019) Dansk psykologisk forlag

Tuckman, B. (2001) Developmental Sequence in Small Groups. In: *Group Facilitation: A Research and Applications Journal*, Number 3, Spring 2001

Walton, G. M. & Cohen, G. L. A (2011) A Brief Social-Belonging Intervention Improves Academic and Health Outcomes of Minority Students, I: *Science*, 331, 1447

Wetherell, M. (ed.)(2006) *Identities, Groups and Social Issues*; SAGE Publications, London (se Tajfel & Turner) pp. 208ff

Yeager, D. S. & Walton, G. M. (2011) Social-Psychological Interventions in Education: They're Not Magic, I: *REVIEW OF EDUCATIONAL RESEARCH* 81: 267

Kontakt

Marie Linde Husby

Psykolog, Udvikling & forebyggelse

Mail: mlh@srg.dk

Tlf.: 21 89 69 49

Tak for i dag!

Vi gør det igen!

Kommende temaer?

Husk at abonnér på vores nyhedsbrev, så I får invitationerne til kommende online oplæg

God sommer 😊

Tak for i dag!

 Studenterrådgivningen